ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **K. K.**, zastoupený Mgr. Bc. Jakubem Šauerem, advokátem se sídlem Plovární 1, Plzeň, proti žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**, se sídlem Olšanská 2, Praha 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 10. 2. 2022, č. j. 33 A 2/2022 – 13,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobce brojil žalobou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „*krajský soud*“) proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 12. 2021, č. j. CPR-24309-5/ČJ-2021-930310-V237. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje ze dne 3. 8. 2021, č. j. KRPP-94337-15/ČJ-2021-030022, kterým bylo žalobci uloženo správní vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodů 3 a 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“), v délce dvou let s dobou vycestování do 60 dnů.

[2] Krajský soud usnesením ze dne 10. 2. 2022, č. j. 33 A 2/2022 – 13, žalobu odmítl pro opožděnost dle § 46 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“). Konstatoval, že rozhodnutí žalované bylo žalobci doručeno dne 3. 1. 2022, nikoliv teprve dne 17. 1. 2022, jak tvrdil v žalobě. Ze správního spisu vyplývá, že žalobci bylo rozhodnutí

žalované doručeno postupem dle § 24 odst. 1 správního řádu, podle nějž, pokud si adresát uloženou písemnost nevyzvedne ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, písemnost se považuje za doručenou posledním dnem této lhůty. Z doručenky založené ve správním spise je pak patrné, že dne 22. 12. 2021 byl žalobce poskytovatelem poštovních služeb vyzván k vyzvednutí zásilky. Jelikož tak neučinil, rozhodnutí žalované bylo žalobci doručeno desátým dnem od okamžiku, kdy byla poštovní zásilka připravena k vyzvednutí, tj. v pondělí 3. 1. 2022, neboť poslední den této lhůty připadl na sobotu 1. 1. 2022. Posledním dnem desetidenní lhůty k podání žaloby zakotvené v § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců tedy byl čtvrtek 13. 1. 2022. Jelikož žalobce podal žalobu osobně u krajského soudu teprve dne 27. 1. 2022, učinil tak zjevně opožděně.

[3] Žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) napadá usnesení krajského soudu kasační stížností, kterou spojil s návrhem na přiznání jejího odkladného účinku.

[4] Stěžovatel namítá, že doručování rozhodnutí žalované bylo „*problematické*“, a proto se s ním fakticky seznámil až dne 17. 1. 2022. Tato písemnost mu totiž byla zaslána na adresu studentské koleje a vrátná stěžovateli následně předala výzvu k vyzvednutí zásilky na poště. Dostavil se proto na poštu, kde mu bylo řečeno, že mu písemnost nemůže být vydána, jelikož nedisponuje žádným platným osobním dokladem (stěžovatel připouští, že neměl platný cestovní doklad, ale jen prošlý cestovní pas Zambie, a dále měl pouze potvrzení od prvostupňového správního orgánu, že podal včasné odvolání). Tvrdí, že o následném zanechání doručované písemnosti na vrátnici koleje se dozvěděl až o mnoho dní později, neboť na vrátnici se střídá několik starších žen, které ne vždy studenty včasně informují, že jim zde byla zanechána poštovní zásilka. Stěžovatel má s ohledem na výše uvedené za to, že jím podaná žaloba byla včasná a neměla být odmítnuta, neboť mu bylo „*zabráněno*“ si osobně vyzvednout na poště rozhodnutí žalované.

[5] Stěžovatel dále uvádí, že odmítnutí žaloby je „*nešťastným důsledkem nedokonalé právní úpravy a nedokonalých poštovních podmínek České pošty*“ (dostupných na jejích webových stránkách). Poukazuje na to, že dle čl. 23 poštovních podmínek k prokázání totožnosti cizince slouží osobní doklad, který umožňuje pobyt v České republice; stěžovatel však žádný takový doklad nemá. Stěžovatel také připomíná, že s ohledem na probíhající řízení o vyhoštění měl povinnost se každý týden dostavovat k prvostupňovému orgánu, a proto mu mohlo být také tímto správním orgánem osobně doručeno rozhodnutí žalované (tedy stejným postupem jako v případě prvostupňového rozhodnutí), nebo mu alespoň mělo být řečeno, že mu rozhodnutí žalované bylo doručováno.

[6] V doplnění kasační stížnosti stěžovatel odkazuje na písemnost, ve které Ministerstvo vnitra informuje o vzorech dokladů předkládaných cizinci za účelem prokázání jejich totožnosti, a dále na odpověď České pošty na žádost anonymizovaného subjektu o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. V ní Česká pošta uvedla, že pokud nemá cizinec žádný platný doklad totožnosti umožňující mu prokázat své oprávnění k převzetí zásilky, nelze mu zásilku dle platných poštovních podmínek vydat.

[7] Žalovaný se k argumentaci stěžovatele uplatněné v kasační stížnosti nevyjádřil.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[9] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud posoudit námitky uplatněné v kasační stížnosti, musel se zabývat její přijatelností. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. (ve znění účinném od 1. 4. 2021, které je relevantní pro projednávanou věc s ohledem na vydání napadeného usnesení dne 10. 2. 2022, viz přechodné ustanovení v čl. II novely s. ř. s. provedené zákonem č. 77/2021 Sb.) totiž platí, že *jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost*.

[10] Vymezením neurčitého právního pojmu „*podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ se již Nejvyšší správní soud zabýval při výkladu § 104a s. ř. s. ve znění účinném od 13. 10. 2005 do 31. 3. 2021 (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS; všechna zmiňovaná rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Novelou s. ř. s. provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. byl rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Jak je uvedeno výše, nově se jedná o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, nikoli již jen kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany. Tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (shodně viz rozsudek NSS ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021 - 28). Při rozhodování o (ne)přijatelnosti kasační stížnosti proto tento soud i nadále vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS).

[11] Podle již zmiňovaného usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 13/2006 – 39 je jedním z důvodů přijatelnosti kasační stížnosti zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[12] V projednávané věci stěžovatel výslovně neuvedl žádný důvod přijatelnosti kasační stížnosti. Jeho tvrzení ohledně nesprávného odmítnutí žaloby krajským soudem pro opožděnost - neboť rozhodnutí žalované mu mělo být řádně doručeno až dne 17. 1. 2022, a proto žaloba podaná dne 27. 1. 2022 byla včasná - však lze kvalifikovat jako možné zásadní pochybení krajského soudu ve smyslu citovaného usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Nejvyšší správní soud uvádí, že v rámci této kategorie přijatelnosti (tj. zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele) není povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení takové intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. To ovšem ze stěžovatelovy kasační argumentace vyplývá, neboť jestliže by mu skutečně bylo rozhodnutí žalované doručeno až dne 17. 1. 2022, krajský soud by zatížil řízení vadou, pokud by chybně odmítl žalobu pro opožděnost, ačkoli opožděná nebyla, a měl se jí po splnění dalších procesních podmínek věcně zabývat.

[13] Kasační stížnost je tedy přijatelná.

[14] Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[15] Kasační stížnost není důvodná.

[16] Stěžovatel důvody své kasační stížnosti nepodřadil pod žádné konkrétní zákonné ustanovení. Byla-li žaloba odmítnuta, přichází pojmově v úvahu pouze kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., jako zvláštní ustanovení ve vztahu k ostatním důvodům podle § 103 odst. 1 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, publ. pod č. 625/2005 Sb. NSS). Nezákonnost rozhodnutí může spočívat též v chybném posouzení právní otázky, zda je důvod pro odmítnutí žaloby dán (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 6 As 4/2004 - 53). Kasačnímu soudu tak přísluší se v souzené věci zabývat pouze tím, zda bylo namístě žalobu odmítnout – zde konkrétně, jestli krajský soud správně a přezkoumatelným způsobem posoudil otázku opožděného podání žaloby. Jádrem argumentace stěžovatele je tvrzení, že mu nebylo řádně doručeno rozhodnutí žalované; tomu však kasační soud nepřisvědčuje z důvodů vyložených níže.

[17] Ustanovení § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců stanoví, že *žaloba proti správnímu rozhodnutí o vyhoštění musí být podána do 10 dnů od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni. Zmeškání lhůty nelze prominout.* Podle § 24 odst. 1 správního řádu pak platí, že *jestliže si adresát uložené písemnosti písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla k vyzvednutí připravena, nevyzvedne, písemnost se považuje za doručenou posledním dnem této lhůty.*

[18] Nejvyšší správní soud z přiloženého správního spisu ověřil, že rozhodnutí žalované bylo stěžovateli doručováno Českou poštou do vlastních rukou na jím uvedenou adresu tak, že dne 22. 12. 2021 byla stěžovateli zanechána výzva k vyzvednutí zásilky; jelikož tak neučinil, k doručení písemnosti došlo fikcí v pondělí 3. 1. 2022 (§ 40 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 40 odst. 3 téhož zákona). Při doručení písemnosti fikcí pak není významné, kdy se adresát s písemností fakticky seznámil (tento okamžik dle stěžovatele nastal dne 17. 1. 2022), a proto od tohoto okamžiku ani nelze počítat lhůtu k podání žaloby.

[19] Stěžovatel v kasační stížnosti tvrdí, že se pokoušel si písemnost vyzvednout na přepážce České pošty, ovšem s ohledem na to, že se prokázal jen **neplatným** cestovním pasem Zambie a potvrzením od prvostupňového správního orgánu o včasnosti odvolání, poštovní úřednice mu odmítla písemnost vydat. Nejvyšší správní soud k tomu uvádí, že i kdyby k neúspěšnému pokusu o vyzvednutí písemnosti skutečně došlo tak, jak stěžovatel popisuje v kasační stížnosti, přesto nelze tvrdit, že se jednalo o vadu doručení v důsledku „*nedokonalé právní úpravy a nedokonalých poštovních podmínek České pošty*“. Vydání doručované písemnosti po prokázání jejího adresáta **platným** dokladem totožnosti je běžným standardem, díky němuž může provozovatel poštovních služeb ověřit totožnost osoby, která zásilku přebírá [k významu pojmu (platný) doklad totožnosti viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2009, č. j. 4 As 67/2008 – 50]. To nelze považovat za nesprávný či „*nedokonalý*“ postup, jak stěžovatel namítá v kasační stížnosti.

[20] Pokud se stěžovatel neúspěšně pokusil písemnost na poště vyzvednout, měl se s touto informací obrátit na žalovanou, neboť z výzvy k vyzvednutí zásilky věděl, kdo je jejím odesílatelem. Stěžovatel si navíc byl vědom toho, že podal odvolání proti rozhodnutí o vyhoštění, a proto mohl očekávat, že je mu doručováno právě rozhodnutí žalované o tomto odvolání. Ačkoliv se tedy stěžovatel ke své újmě na žalovanou neobrátil, tak s ohledem na to, že byl poučen o doručení písemnosti fikcí v případě jejího nevyzvednutí, se mohl a měl pravidelně dotazovat na vrátnici studentské koleje, zda mu zde nebyla zanechána písemnost, a nečekat na to, až mu osoba na vrátnici písemnost sama vydá. Pokud by postupoval výše uvedeným způsobem, tedy v souladu se zásadou *vigilantibus iura*, nemohlo by se stát, že zmešká lhůtu k podání žaloby.

[21] Důvodná není ani námitka, že prvostupňový správní orgán měl stěžovateli rozhodnutí žalované osobně předat, když se k němu stěžovatel dostavil, nebo mu alespoň sdělit, že mu žalovaná bude toto rozhodnutí doručovat. Dle § 19 odst. 1 správního řádu *písemnost doručuje správní orgán, který ji vyhotovil.* Doručení rozhodnutí o odvolání tedy bylo úlohou žalované, nikoli prvostupňového správního orgánu, přičemž stěžovatelem tvrzenou povinnost prvostupňového správního orgánu při doručování rozhodnutí žalované nelze dovolit ani extenzivním výkladem § 4 správního řádu.

[22] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené shrnuje, že krajský soud dospěl ke správnému závěru, že k doručení rozhodnutí žalované došlo v pondělí 3. 1. 2022, a proto posledním dnem desetidenní lhůty k podání žaloby zakotvené v § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců byl čtvrtek 13. 1. 2022. Jelikož stěžovatel podal žalobu osobně u krajského soudu teprve dne 27. 1. 2022, učinil tak zjevně opožděně.

[23] Podle § 46 odst. 1 písm. b) *in fine* s. ř. s. *soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh byl podán opožděně.* Jak je uvedeno již výše, podle § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout.

[24] Zjistí-li krajský soud opožděnost žaloby, je povinen v každé fázi řízení o ní tuto skutečnost zohlednit a se žalobou naložit způsobem, který zákon předvídá, tedy ji odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. b) *in fine* s. ř. s. (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2005, č. j. 2 As 11/2005 - 72). Pro tento závěr hovoří jednoznačná dikce výše citovaného ustanovení § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Současně platí, že je-li žaloba podána opožděně, nemůže soud zkoumat, z jakých důvodů nebyla dodržena lhůta k podání žaloby, v důsledku jakých skutečností došlo k překročení lhůty, či kdo zmeškání lhůty zavinil. Soud nemůže svým rozhodnutím zmeškání lhůty prominout a žalobou napadené rozhodnutí věcně přezkoumat (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2004, č. j. 1 Ads 4/2004 - 57, č. 88/2004 Sb. NSS). V nyní projednávané věci proto krajský soud nepochybil, jestliže po zjištění opožděnosti žaloby ji bez dalšího odmítl.

[25] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, zamítl ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. (výrok I. tohoto rozsudku).

[26] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by měla procesně úspěšná žalovaná, které však v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti (výrok II. tohoto rozsudku).

[27] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o samotné kasační stížnosti bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po provedení všech nezbytných přípravných procesních úkonů. Za této situace by rozhodnutí o odkladném účinku bylo nadbytečné a neúčelné.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. dubna 2022

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu